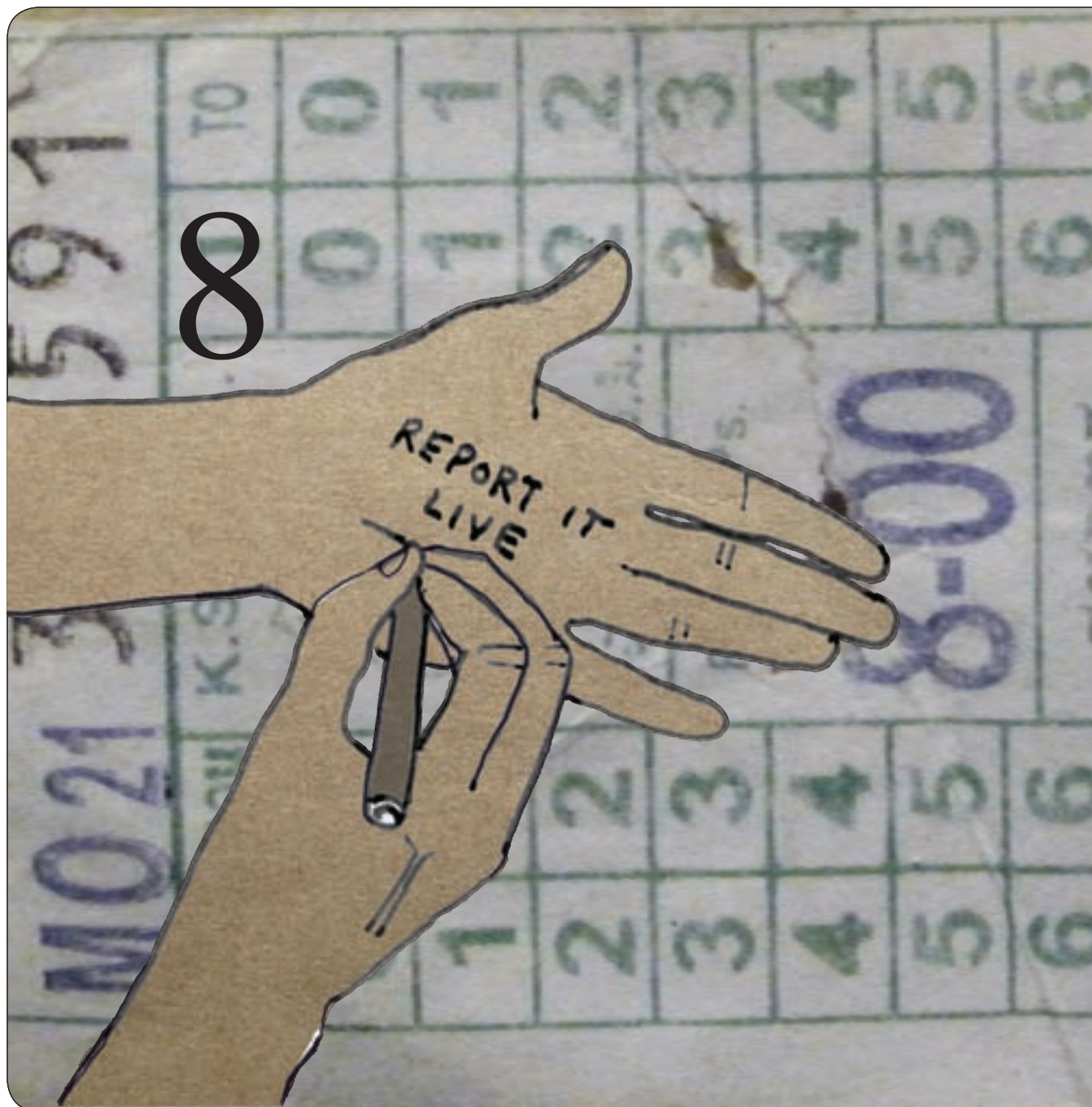

8

**Перадавайце
звесткі з месца
падзей**

**выкарыстоўвайце
калектыўны
розум**

ГЭТАЯ ТАКТЫКА ДАПАМАГАЕ
СТВАРАЦЬ ЦІ ЗБІРАЦЬ ІНФАРМАЦЫЮ,
ПЕРАДАВАЦЬ ЗВЕСТКІ ПРА ТАКІЯ
ГРАМАДСКІЯ ПАДЗЕІ, ЯК ВЫБАРЫ,
ПРАТЭСТЫ, РЭАГАВАЦЬ НА
КАТАСТРОФЫ ЦІ НЕПАКОІ

ПРЫКЛАДЫ З ВІДЭАФІЛЬМА

● Рэпартажи з месца падзей падчас тэрарыстычных атак у Мумбаі

Грамадзяне Мумбая

Выкарыстоўваючы SMS-паведамленні і фотаздымкі, зробленыя на мабільныя тэлефоны, мясцовыя жыхары самаарганізаваліся каб знайсці і распаўсюдзіць інфармацыю, недаступную ў СМІ падчас тэрарыстычных атак у Мумбаі. Гэтая спонтанная перадача інфармацыі дапамагла вызначыць колькасць параненых і загінуўшых асоб і спрыяла каардынацыі дастаўкі крыві і іншых дзеянняў па ратаванні людзей.

ВЫКАРЫСТАНЫЯ СРОДКІ: Twitter, Flickr, MySpace, блогі, мабільныя тэлефоны

СПАСЫЛКІ ДЛЯ ДАДАТКОВАЙ ІНФАРМАЦЫІ:

Фотаздымкі: <http://bit.ly/TiYzh> (flickr.com)

Паведамленні Twitter: <http://bit.ly/nOAiD> (flickr.com)

● Збор грамадзянскіх рэпартажаў пра гвалт Foko і грамадзяне Мадагаскара

Грамадзяне Мадагаскара пасылалі SMS-паведамленні пра гвалт, учынены войскамі і паліцыяй падчас мітынгаў супраць захопу ўлады. Гэтыя звесткі былі апублікаваныя на інтэрактыўнай мапе онлайн, і каманда мясцовых блогераў удакладняла праўдзівасць звестак. У сувязі з тым, што традыцыйныя СМІ ў гэты час былі скампраментаваныя, у параўнанні з традыцыйнымі рэпартажамі вэб-сайт Foko папярэджаў грамадзян пра небяспечныя месцы, і даваў больш шырокі агляд крызісу, выконваючы ролю незалежных СМІ.

ВЫКАРЫСТАНЫЯ СРОДКІ: IntelliSMS, FrontlineSMS, Ushahidi, Twitter, мабільныя тэлефоны, блогі

СПАСЫЛКІ ДЛЯ ДАДАТКОВАЙ ІНФАРМАЦЫІ:

Вэб-сайт FOKO: <http://foko.ushahidi.com/>

Інтэрв'ю з Foko: <http://bit.ly/QZvvM> (globalvoicesonline.org)

TWITTER

FOKO

СПЛАНУЙ СВАЮ АКЦЫЮ

- Грамадзянская журналістыка можа працаваць у розных рэгіёнах, але ўсюды будзе мець свае адметнасці, звязаныя з тэхналагічнымі адрозненнямі і выкарыстаннем розных інструментаў у розных рэгіёнах. Напрыклад, у Індыі эфектыўным сродкам журналістыкі з'яўляецца Twitter, таму што тут яго карыстальнікі могуць слаць паведамленні з мабільных тэлефонаў, карыстаючыся бясплатным кароткім кодам. Падобная паслуга недаступная ўсім карыстальнікам Twitter'а ў іншых краінах краінах свету.
- Вам, магчыма, не давядзецца ствараць інструменты з нуля. Напрыклад, праграма Ushahidi, створаная на фіксаваў праяваў гвалту на Мадагаскары, спачатку была створана для падобнага праекту ў Кеніі. Камандзе Foko не было патрэбы ствараць адмысловую праграму: яны толькі адаптавалі яе да ўласнай кампаніі.
- Адною з формаў рэпартажу з месца падзей з'яўляецца спантанны збор звестак, як гэта было ў Мумбаі падчас тэрарыстычных атак. Дзеля рэалізацыі такой перадачы навін важна мець на месцы сетку блогераў і грамадзянскіх журналістаў, гатовых публікаваць інфармацыю і рэагаваць на матэрыялы, выкладзеныя іншымі людзьмі.
- Іншым спосабам перадачы інфармацыі з месца падзей з'яўляецца загадзя арганізаваныя захады, як у выпадку з кампаніяй на Мадагаскары. Падобны тып рэпартажу патрабуе дакладна заплававанай падтрымкі грамадзянскіх журналістаў. Дзеля інфармавання насельніцтва пра будучую акцыю можна выкарыстоўваць традыцыйныя СМІ.
- За апошнія 10 год механізм стварэння навінаў змяніўся радыкальным чынам. Цяпер усё большую папулярнасць набывае грамадзянская журналістыка. Не толькі супольнасці ствараюць і распаўсюджваюць уласныя навіны, традыцыйныя СМІ – ад радыё да тэлебачання – таксама выкарыстоўваюць матэрыялы, створаныя грамадзянскімі журналістамі.

CASE STUDY

НАЗВА: Няўслаўленыя Героі Міру (Unsung Peace Heroes)
ХТО: “Матыль працуе” (Butterfly Works) і Фонд “Афрыка ў фокусе медыя” (Media Focus on Africa Foundation)

ДЗЕ: Кенія

ВЭБ-САЙТ: <http://peaceheroes.ushahidi.com>

АПИСАННЕ

Арганізацыя “Няўслаўленыя героі міру” (Unsung Peace Heroes) ушанавала тых, хто змагаўся за мір у час паслявыбарчых хваляванняў у Кеніі ў снежні 2007 г., абвясціўшы прэмію ў гонар герояў. Кенійцы маглі намінаваць асобу ці арганізацыю, адпраўляючы SMS-паведамленне ці e-mail, а таксама запаўняючы бланкі падчас мерапрыемстваў. Арганізацыі “Матыль працуе” і “Афрыка ў фокусе медыя” збіралі гэтыя прапановы. Пры падтрымцы мясцовай школы дызайну, Nairobiits, намінацыі былі перакладзены, правераны і дададзены на мапу пры дапамозе праграмы грамадзянскай журналістыкі – Ushahidi.

У дадатак да онлайн-кампаніі, арганізацыя “Героі міру” змясціла абвесткі пра акцыю ў газетах, на радыё і тэлебачанні, а студэнты Nairobiits распаўсюдзілі папярковыя ўлёткі. У 2009 г. прозвішчы васьмі лаўрэатаў “Герояў міру” былі аб’яўлены па нацыянальным тэлебачанні. Пераможцы выкарысталі грашовыя ўзнагароды на падтрымку сваіх супольнасцяў і праектаў у гонар міру. Адзін з пераможцаў, Джоэль, на працягу двух тыдняў хаваў у сваім доме 18 чалавек, каб абараніць іх ад гвалту. “Я атрымаў віншаванні па тэлефоне і праз SMS ад розных групаў людзей, здалёк і зблізку”, – кажа Джоэль. “Як сапраўдная сям’я, мы вырашылі зрабіць свята і запрасіць гэтых людзей: нашых суседзяў, мясцовага дэпутата і адміністрацыю. Падчас святкавання ўзнікла ідэя распачаць новую ініцыятыву ў гонар міру.

Госці дэлегавалі мяне зарэгістраваць “групу міру” і знайсці сяброў, якія будуць супрацьстаяць гвалту”. Мартэн Шунман з Media Focus on Africa кажа: “Нашай мэтай было мацаванне надзеі і засяроджанне на добрым у час праблем. Канфлікты далёка не вырашаныя, нават цяпер. Мы спадзяемся, што, як эфект матыля, нават такая невялікая ініцыятыва, як гэтая, мае патэнцыял каб прынесці пазітыўны эфект і нечаканыя выгады”.

ВЫКАРЫСТАННЫЯ СРОДКІ: Ushahidi, мабільныя тэлефоны, Facebook, вэб-сайт.

СФЕРА ўПЛЫВУ: Дзяржаўны ўзровень. Больш за 500 намінантаў на працягу аднаго месяца, максімум – 80 у дзень пасля паведамлення ў кенійскай прэсе.

КОШТ: USD\$ 18000 (сістэма SMS каштавала USD\$ 3000; рэшта – на карысць грамадзкасці і на ўзнагароды для ўдзельнікаў)

РЭСУРСЫ: Мясцовыя супрацоўнікі, валанцёры і партнёрскія арганізацыі для правядзення рэкламнай кампаніі і распрацоўкі дызайну старонкі на Facebook’у. Мясцовае экспертнае журы.

ЧАС: Адзін месяц на вылучэнне намінантаў; праз тры месяцы падчас урачыстай цырымоніі Героям Міру былі нададзеныя ўзнагароды.

УЗРОВЕНЬ СКЛАДАНАСЦІ: 3 з 5

СПАСЫЛКІ ДЛЯ ДАДАТКОВАЙ ІНФАРМАЦЫ:

Праекты Герояў: <http://bit.ly/3T67Xo> (mediafocusafrica.org)

Артыкул: <http://bit.ly/7UdtG> (butterflyworks.org)

ЗРАБІ ГЭТА САМ

Запытай сябе

- Якім чынам журналісты на месцах будуць перадаваць інфармацыю адзін аднаму? Які сродак камунікацыі вы абярэце: мабільныя тэлефоны ці Інтэрнэт?
- Вы збіраецеся каардынаваць спантанную рассылку паведамленняў ці загадзя прадумаеце план супрацоўніцтва з грамадзянскімі журналістамі?
- У вас ёсць выпрабаваны інструмент для звязвання дасланных рэпартажаў ці вам трэба будзе стварыць уласную праграму?
- Ці прадумалі вы план працы са СМІ? Рэпартажы з месца падзеяў часта прыцягваюць увагу прэсы як з-за тэхналогій, якія яны выкарыстоўваюць, так і з-за той праблематыкі, якую яны ўздымаюць. Як вы арганізуеце сваё дзеянні пры павелічэнні ўвагі з боку СМІ і ў выніку магчымага росту колькасці паведамленняў?
- Каб рэпартажы з месца падзей мелі ўплыў, яны павінны быць звязаныя са своєчасымі ці вострымі праблемамі. Якую адпаведную праблему вы можаце выкарыстаць, каб прыцягнуць увагу аўдыторыі?
- Прадумайце, як разумна выкарыстоўваць механізмы перадачы звестак з месца падзей. У якім выпадку інструменты, падобныя да Ushahidi, спрацоўваюць найлепш? Як яны могуць абмежаваць вашу кампанію?
- Як вы можаце пазбегнуць праблемы, звязанай з тым, што некаторыя з гэтых сістэм працуюць толькі калі ў іх задзейнічана значная колькасць асоб?

выкарыстоўвайце калектыўны розум: p4

Розныя спосабы рэалізацыі ідэі

- 1 Вы можаце карыстацца мабільнымі тэлефонамі для прыцягнення большай увагі да праблемы. Папрасіце людзей адказаць на пытанні, звязаныя з вашай кампаніяй, дасылаючы тэкставыя паведамленні ці фотаздымкі са сваіх тэлефонаў. Вы можаце размясціць гэтыя матэрыялы на вэб-сайце, даступным таксама праз мабільны тэлефон.
- 2 Жывы рэпартаж з месца падзей можа дапамагчы актывістам захаваць уласную бяспеку. Звычайна дзеля гэтага выкарыстоўваліся 2 інструменты: Twitter і відэапраграма для мабільных тэлефонаў Qik.com. Пры дапамозе гэтых праграм актывісты могуць дасылаць тэкставыя і відэапаведамленні пра тое, каго арыштавалі, і тым самым прыцягнуць увагу прыхільнікаў да гэтых навін па ўсім свеце.
- 3 Калі ваша акцыя несанкцыянаваная альбо традыцыйныя СМІ не зацікаўлены ў ёй, актывісты могуць выкарыстоўваць такія інструменты як Twitter ці Ushahidi, каб перадаваць звесткі пра бягучыя падзеі. Гэтыя рэпартажы могуць выкарыстоўвацца для прыцягнення ўвагі міжнародных СМІ.
- 4 Калі вы маеце доступ да хуткаснага Інтэрнэту і кампутар з відэакамерай, можна трансляваць відэа ў рэжыме прамога эфіру пры дапамозе такіх праграм, як Ustream.tv ці Livestream.com.
- 5 Каб абараніць матэрыялы ад канфіскацыі, вы можаце распаўсюдзіць іх сярод вашых давераных прыхільнікаў. Калі людзі здолелі зрабіць фота ці відэа, яны могуць перадаць іх іншым асобам, якія знаходзяцца па-за межамі небяспечнай зоны, дасылаючы файлы праз мабільныя тэлефоны, e-mail, а потым выдаляючы іх з сваіх тэлефонаў.

РЭКАМЕНДАВАНЫ ІНСТРУМЕНТ

Рэпартажы з месца падзей і кіраванне кантактамі FrontlineSMS (<http://www.frontlinesms.org>) дазваляе звязвацца з вялікай колькасцю людзей без доступу да Інтэрнэту. Праваабаронцы могуць выкарыстоўваць FrontlineSMS для рассылкі паведамленняў са сваіх ноўтбукаў на сеткі мабільных аператараў, якія адрасат атрымлівае ў выглядзе SMS-паведамленняў. Гэтая праграма можа выкарыстоўвацца як для аднабаковай, так і двухбаковай камунікацыі. Праваабаронцы выкарыстоўвалі FrontlineSMS для маніторынгу парушэнняў правоў чалавека, арганізацыі пратэстаў, правядзення сацыялагічных апытанняў, перадачы паведамленняў пра крызіснае становішча. Актыўная онлайн-супольнасць забяспечвае пачынаючых карыстальнікаў разнастайнай падтрымкай.

выкарыстоўвайце калектыўны розум: р5

ПАРАДЫ

КЕН БЭНКС, З FRONTLINESMS, ПРА СУПРАЦУ:

“Выкарыстоўваючы сучасныя тэхналогіі, вы можаце аб’яднаць галасы мноства людзей. Вы можаце спалучыць інфармацыю з месца падзей з навінамі традыцыйных СМІ. Склаўшы ўсе гэтыя дадзеныя, вы атрымаеце значна лепшую карціну таго, што адбываецца ў рэальнасці”.

ДЗІНА МЭТА, ДАСЛЕДЧЫК У ГАЛІНЕ ТЭХНАЛОГІЙ, ПРА МОЦ СУПОЛЬНАСЦІ:

“Мы маем супольнасці, якія стварылі нейкі час таму, выкарыстаўшы магчымасці Інтэрнэту – у блогах, Facebook’у, Twitter’ы. Найбольшай перавагай гэтых інструментаў з’яўляецца тое, што вы можаце стварыць сетку на падставе ўсіх вашых онлайн-супольнасцяў, каб дзейнічаць як звязаныя паміж сабой цэнтры, якія гуртуюць людзей. Таму, калі адбываецца нешта важнае і патрэбна на гэта адказаць, справа застаецца адно за спантаннай мабілізацыяй супольнасці, якая ўжо існуе ў Інтэрнеце, праз розныя вузлы і цэнтры, якія вы стварылі, пакідаючы свае сляды ў сетцы”.

САМІ ГАРБІА, З GLOBAL VOICES, ПРА РЭПАРТАЖЫ З МЕСЦАЎ ПАДЗЕЯЎ АБ АРЫШТАХ:

“Актывісты карыстаюцца Twitter’ам, каб папярэдзіць сяброў-блогераў і актывістаў пра арышты іншых асоб. Мы памятаем, як амерыканскі журналіст быў сведкай дэманстрацыі ў г. Махала ў Егіпце падчас пратэсту 6 красавіка. Калі ён быў арыштаваны, ён толькі паслаў паведамленне на Twitter са словам “арыштаваны”, пра што адразу даведаліся яго сябры, родныя, нават амбасада ЗША, якія ўмяшаліся і здолелі вызваліць яго з турмы”.